

Påskedag

Tid og sted: Ødsted og Jerlev Kirker, d. 20/4 2014

Salmevalg

224: Stat op min sjæl i morgengry

448: Fylt af glæde

400: Så vældig det mødte

223: Herren af søvne opvågned, opsprang

234: Som forårssolen morgenrød

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus

Efter sabbatten, da det gryede ad den første dag i ugen, kom Maria Magdalene og den anden Maria for at se til graven. Og se, der kom et kraftigt jordskælv. For Herrens engel steg ned fra himlen og trådte hen og væltede stenen fra og satte sig på den. Hans udseende var som lynild og hans klæder hvide som sne. De, der holdt vagt, skælvede af frygt for ham og blev som døde. Men englen sagde til kvinderne: ”Frygt ikke! Jeg ved, at I søger efter Jesus, den korsfæstede. Han er ikke her; han er opstået, som han har

sagt. Kom og se stedet, hvor han lå. Og skynd jer hen og sig til hans disciple, at han er opstået fra de døde. Og se, han går i forvejen for jer til Galilæa. Dér skal I se ham. Nu har jeg sagt jer det.”

Og de skyndte sig bort fra graven med frygt og stor glæde og løb hen for at fortælle hans disciple det. Amen!

Prædiken

I 1992 spillede Danmark semifinalen i europamesterskaberne i fodbold mod Holland. Den ordinære kamp endte 2-2, og efter forlænget spilletid var resultatet 3-3. Vi skulle ud i straffesparkkonkurrence. Ved det sidste spark var alt lagt i fodboldspilleren Kim Christoftes hænder – eller fødder. Peter Schmeichel havde reddet Marco van Bastens straffe, og nu kunne Kim Christofte afgøre det hele med en scoring. Han løb roligt hen til bolden, vrikkede lidt med hoften og skød. Den hollandske målmand sprang i den forkerte retning, og bolden fløj i mål. Danmark var i finalen. Alle jublede! I dag er det påskedag, og så er der måske enkelte, der tror, at

det er pga. jublen, jeg indledte med fodboldanekdoten; men det er det ikke. Det er pga. af den følelse, alle danskere havde, da de sad klistret til skærmene rundt omkring i kongeriget i det øjeblik, Kim Christofte sparkede til bolden. Den følelse er påskedagens følelse: en blanding af frygt og glæde.

Den største af alle gåder i kristendommen er opstandelsen. Opstandelsen er ikke en begivenhed, man havde lettere ved at tro på ”i gamle dage”, da mennesker generelt var lidt mindre oplyste, end vi er i dag. Man talte om sjælens udødelighed og om mytiske åndeverdener. Når et menneske døde ventede dødsriget; og dødsriget var fundamentalt set en spejling af verden. Dødsriget var ikke et modbillede til verden, men i dødsriget blev verdens orden derimod cementeret. Dødsriget var alt i alt ikke noget bedre sted end vores verden, fordi det var hæder og ære, der afgjorde ens plads i det hinsides. Der findes enkelte eksempler i litteraturen på, at der i dødsriget sker en slags skæbneomvæltning, så de mennesker, der har levet i armod og undertrykkelse her på jorden bytter

skæbne med de rige og magthaverne, når de træder ind i de dødes rige; det lader sig let forklare, at sådanne fortællinger kunne vinde en hvis udbredelse blandt samfundets nederste klasser.

Men opstandelse betød, at man kom tilbage fra dødsriget; at noget dødt blev levende. Og det var ikke en mere sandsynlig forestilling på Jesu tid, end det er i dag. For opstandelse fra de døde er erfaringsstridigt.

Men ét er, at selve idéen om genopstandelse er usandsynlig. Noget helt andet – og for mig at se langt vigtigere – er genopstandelsens betydning. Hvis vi ser helt nøgternt på det, så er opstandelsen i sig selv uinteressant. Hvis vi f.eks. forestiller os, at en tilfældig bonde fra Palæstina var korsfæstet, død, begravet og opstået igen fra de døde for ca. 2000 år siden, så ville det ikke være andet end et kuriosum for os – også selvom opstandelsen kunne bevises. Det store ved opstandelsen er dens betydning, nemlig at den vækker det håb til live igen, som Jesu efterfølgere tabte, da de så deres herre lide døden på Golgata; og at det håb – i lyset af opstandelsen – er et helt

nyt håb om et kærlighedsrige, der bygger på ligeværd i sin mest radikale form: at vi er hinandens tjenere.

Men nu er jeg kommet foran fortællingen, for i fortællingen om den tomme grav, når vi slet ikke så langt, at vi kan begynde at formulere et håb. Håbet i den fortælling er et afventende håb. Det er ligesom Kim Christoftes straffespark i 1992, eller det er ligesom det øjeblik, hvor man frier til sin elskede. Man har måske nok en fornemmelse af, at ens kæreste gerne vil giftes, men når man knæler foran kæresten og siger de magiske ord: ”vil du giftes med mig?” Så skal man vente på svaret – i kortere eller længere tid. Men der er et tidsrum, og den herskende følelse i det korte tidsrum, er den samme følelse, kvinderne havde, da de skyndte sig bort fra graven. Der står i teksten, at de skyndte sig bort fra graven ”med frygt og stor glæde.” Det kan jeg godt sætte mig ind i. Påskedag må være den dag, hvor alle holdt vejret; som at spørge sin kæreste, ”vil du giftes” – og så svarer kæresten ikke lige straks. Det der tidsrum, der er fyldt med følelsen af frygt og glæde, det er påskedagens situation. Og

følelsen fanger sådan set meget godt, hvad det vil sige at tro på opstandelsen i dag. For det er ligesom at se ind i en tom grav. Hvad skal man tænke? Hvilke sandsynlige hændelser ligger bag den tomme grav? Opstandelse er ikke det første, der falder et menneske ind. For opstandelsen er usandsynlig.

Opstandelsestroen er ligesom at se ind i en tom grav: tegnet beviser ikke noget. Når vi ser ind i graven, kan vi vælge enten at afvise myten med forklaringer, der dræber troens kraft, eller vi kan vælge at indoptage opstandelsen som troens virkelighed. Troen er ikke naiv, snæversynet og intolerant; den behøver heller ikke at være i konflikt med videnskaben; dens vigtigste egenskab er, at den gør vores livs perspektiv større. Den tomme grav er ikke en fast krog, vi kan hænge vores værdier op på. At kigge ind i den tomme grav og sige: ”Jesus Kristus er opstanden, ja, han er sandelig opstanden,” er et troens spring; det vil sige, at det er en accept af den virkelighed, Jesus skabte og prædikede. Set med verdslige øjne er det en skrøbelig virkelighed, fordi dens magt ikke kan måles i styrke og

rigdom; dens magt er kærlighedens evne til at frelse de fortabte.

Den følelse, der ligger bag ved troens valg, er denne her følelse af frygt og stor glæde, som kvinderne har i sig, da de går bort fra graven.

Hvorfor frygt? Jo, fordi man risikerer at blive latterliggjort og fordømt og, hvis budskabet er usandt, så risikerer man at miste sig selv. Hvor stiller det mig, hvis det hele blot er en stor illusion? Hvis mit liv er en løgn?

Hvorfor glæde? Jo, fordi lykken er det at glemme at stræbe efter den: Lykken er lige her. Lykken er at opgive sin selvrealisering og sin egoistiske stræben efter magt og anseelse – og vide, at vi elsket alligevel.

Årsagen til det er hele tankesættet bag opstandelsen. Når vi siger, at det at tro på Jesu Kristi opstandelse vil sige at acceptere den virkelighed, Jesus skabte og prædikede, kan vi så ikke indvende, at enhver er fri til at acceptere værdierne og budskabet uden at tro på al den bavl om Jesu guddommelighed, død og opstandelse. Det kan man sagtens, men man glemmer ét afgørende og befriende

element af Jesu forkyndelse: Nemlig Guds kærlighed. Opstandelsen hænger sammen med korsfæstelsen. Og korsfæstelsen er Guds ultimative kærlighedshandling. Korsfæstelsen er et opgør med forestillingen om, at vi skal gøre os fortjent til Guds kærlighed. Langfredag, da Jesus blev korsfæstet, gik han lige ind i vores ondskab; helt derind, hvor vi mennesker bliver konfronteret med vores værste dæmoner, derind, hvor vi mærker, at også vi forbander Gud, at også vi forbander dem, vi elsker, at også vi er klar til at slå ihjel, for at hytte vores eget skind. Nok var det de romerske soldater, der korsfæstede Jesus, men hele folkemængden i Jerusalem råbte: Korsfæst ham! For hans budskab var for radikalt: elsk din fjende!

Vi gør det samme som folkemængden og de romerske soldater. Vi korsfæster også vores Gud, når vi fastholder grænser, mure og ligusterhække. Når vi accepterer, at nogen er vindere og nogen er tabere.

Men Jesu disciple, kvinderne i følget, hele bevægelsen omkring Jesus havde oplevet en anden virkelighed. Jesus havde vist dem et fællesskab, hvor tabere ikke længere var

tabere. Jesus havde åbenbaret Guds riges kraft for de mennesker, han mødte.

Og de mennesker troede, at det var forbi, da Jesus døde. Med ét var de splittede; deres fællesskab faldt fra hinanden, og de levede nogle dage i deres sorg og med bevidstheden om, at de nu skulle tilbage til det virkelige liv – til den gamle verdensorden, som Jesus havde udfordret, men som han tabte til.

Og så var graven tom, og en engel sagde til kvinderne: ”Jeg ved, at I søger efter Jesus, den korsfæstede. Han er ikke her; han er opstået. Og se, han går i forvejen for jer til Galilæa.”

Deres reaktion var, at de fandt sammen igen. At de gik i samlet flok til Galilæa, og at den virkelighed, som Jesus skabte og prædikede, fik nyt liv i deres fællesskab. Et liv, der ikke længere er begrænset til disciplenes fællesskab, men som med Jesu Kristi opstandelse fra de døde, også er blevet en mulighed for os.

Jesu Kristi opstandelse betyder, at Guds kærlighed er virkelig. Efter Jesu opstandelse er der kun to absolutte ting

i menneskelivet: døden og Gud kærlighed, og Guds
kærlighed overtrumfer døden: Jesus Kristus er opstanden,
ja, han er sandelig opstanden!